

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Catvlli,|| Tibvlli,|| Properti[i]|| Nova Editio.|| Iosesphvs
Scaliger|| Ivl. Caesaris F.|| recensuit.|| Eiusdem in
eosdem Castigationum Liber.|| Ad|| Cl. Pvteanvm
Consiliarium Regium|| in suprema ...**

Catullus, Gaius Valerius

Tibullus, Albius

Propertius, Sextus

Lutetiae, 1577

Albi Tibvlli Liber III.

urn:nbn:de:gbv:45:1-258

ALB I T I B V L L I

L I B E R I I I .

MARTIS Romani festæ venere calendæ.
 Exorians nostris hinc fuit annus auis.
 Et vaga nunc certa discurrunt vndique pompa
 Perque vias vrbis munera, perque domos.
 Dicite Pierides, quonam donetur honore
 Seu mea, seu fallor, cara Neera tamen.
 Carmine formosæ, precio capiuntur auaræ.
 Gaudeat, vt digna est, versibus illa meis.
 Lutea sed niueum inuoluat membrana libellum,
 Pumex & canas tondeat ante comas:
 Summaque pretexat tenuis fastigia chartæ,
 Indicet vt nomen littera facta tuum.
 Atque inter geminas pingantur cornua frontes.
 Sic etiam comptum mittere oportet opus.
 Per vos auctores huius mihi carminis oro,
 Castaliamque vmbra, Pieriosque lacus,
 Ite domum, cultumque illi donare libellum
 Sicut erit, nullus defluat inde color.
 Illa mihi referet, si nostri mutua cura est,
 An minor, an toto pectore deciderim.
 Sed primum meritam longa donate salute,
 Atque hæc submissõ dicite verba sono:
 Hæc tibi, vir quondam, nunc frater, casta Neera,
 Mittit & accipias munera parua, rogat.
 H.iiij.

Teque suis iurat caram magis esse medullis:
 Siue sibi coniunx, siue futura soror.
 Sed potius coniunx. huius spem nominis illi
 Auferet extincto pallida Ditis aqua.

QVI primum caram iuueni, carumque puellæ
 Eripuit iuuenem, ferreus ille fuit.
 Durus & ille fuit, qui tantum ferre dolorem,
 Vinere & erepta coniuge qui potuit.
 Non ego firmus in hoc, non hæc patientia nostro
 Ingenio, frangit fortia corda dolor.
 Hæc mihi verba loqui pudor est, vitæque fateri
 Tot mala perpeffa tædia nota mea.
 Ergo ego quum tenuem fuero mutatus in vmbra,
 Candidaque ossa super nigra fauilla teget,
 Ante meum veniat longos in comta capillos,
 Et fleat ante meum mæsta Neera rogam.
 Sed veniet caræ matris comitata dolore.
 Mæreat hæc genero, mæreat illa viro.
 Præfata ante meos manes, animamque, rigata,
 Perfusaque piæ ante liquore manus:
 Pars quæ sola mei superabit corporis, ossa
 Incinctæ nigra candida veste legant.
 Et primum annofo spargant collecta Lyæo,
 Mox etiam niueo fundere lacte parent.
 Post hæc carbascis humorem tollere ventis,
 Atque in marmorea ponere sicca domo.
 Illic quas mittit diues Panchaia merces,
 Eoique Arabes, diues & Assyria:
 Et nostri memores lacrimæ fundantur eodem.
 Sic ego componi versus in ossa velim.
 Sed tristem mortis demonstrat litera causam,

Atque hæc in celebri carmina fronte notet:
 Lygdamus hic situs est. dolor huic, & caussa Neæra
 Coniugis ereptæ, caussa perire fuit.

Q V I D prodest cælum votis impleſſe, Neæra?
 Blanda que cum multa thura dediſſe prece?
 Non vt marmorei prodirem e limine tecti
 Inſignis clara, conſpicuusque domo:
 Aut vt multa mei renouarent iugera tauri,
 Et magnas meſſes terra benigna daret:
 Sed tecum vt longæ ſatiarem gaudia vita,
 Inque tuo caderet noſtra ſenecta ſinu
 Tunc, quum permenſo deſunctus tempore lucis
 Nudus Lethæa cogeret ire rate.
 Nam graue quid prodeſt pondus mihi diuitis auri?
 Aruaque ſi findant pinguia mille boues?
 Quidue domus prodeſt Phrygijs innixa columnis:
 Tenare ſiue tuis, ſiue Cariſte tuis?
 Et nemora in domibus ſacros imitantia lucos?
 Auratæque trabes, marmorcumque ſolum?
 Quidue, in Erythraeo legitur quæ litore concha,
 Tinctaque Sidonio murice lana inuat?
 Et quæ præterea populus miratur, in illis
 Inuidia eſt, falſo plurima vulgus amat.
 Non opibus mentes hominum curæque leuantur.
 Nam fortuna ſua tempora lege regit.
 Sit mihi paupertas tecum iucunda, Neæra.
 At ſine te, regum munera nulla volo.
 O niueam, quæ te poterit mihi reddere, lucem.
 O mihi felicem terque, quaterque diem.
 At ſi pro dulci reditu quæcumque vouentur,
 Audiat auerſa non meus aure Deus:

Nec me regna iuuant, nec Lydius aurifer amnis,
 Nec quas terrarum sustinet orbis opes.
 Hæc alij cupiant. liceat mihi paupere cultu
 Securo cara coniuge posse frui.
 Adsis, & timidis fauceas, Saturnia, votis,
 Et faueas concha Cypria vecta tua.
 Aut si fata negant reditum, tristesque sorores
 Stamina quæ ducunt, quæque futura neunt:
 Me vocet in vastos amnes, nigramque paludem
 Diues in ignaua luridus Orcus aqua.

DI MELIORA ferant, nec sint insomnia vera,
 Quæ tulit extrema proxima nocte quies.
 Ite procul. vanum, falsumque auertite visum.
 Desinite in vobis quærere velle fidem.
 Diui vera monent. venturæ nuncia sortis
 Vera monent Thuscis exta probata viris.
 Somnia fallaci ludunt temeraria nocte,
 Et pauidas mentes falsa timere iubent,
 Et vanum ventura hominum genus omina noctis
 Farre pio placant, & saliente sale.
 Et tamen, vtcunque est, siue illi vera moneri,
 Mendaci somno credere siue volent:
 Efficiat vanos noctis Lucina timores,
 Et frustra immeritum pertinuisse velit.
 Si mea nec turpi mens est obnoxia factò,
 Nec læsit magnos impia lingua Deos.
 Iam nox æthereum nigris emensa quadrigis
 Mundum, cæruleas lauerat amne rotas:
 Nec me sopierat menti Deus utilis agræ
 Somnus. sollicitas deficit ante domos.

Tandem quum summo Phœbus prospexit ab ortu,

Presit languentis lumina sera quies.

Hic iuuenis casta redimitus tempora lauro

Est visus nostra ponere sede pedem.

Non illo quiequam formosius vlla priorum

Ætas, humanum nec videt illud opus.

Intonsi crines longa ceruice fluebant.

Stillabat Tyrio myrtea vore coma.

Candor erat, qualem præfert Latonia Luna,

Et color in niueo corpore purpureus:

Vt iuueni primum virgo deducta marito,

Inficitur teneras ore rubente genas:

Vt quum contextunt amaranthis alba puellæ

Lilia, & Autumno candida mala rubent.

Ima videbatur talis illudere palla,

Nanque hæc in nitido corpore vestis erat.

Artis opus rara fulgens testudine & auro

Pendebat læua garrula parte lyra.

Hanc primum veniens plectro modulatus eburno

Felices cantus ore sonante dedit.

Sed postquam fuerant digiti cum voce locuti,

Edidit hæc tristi dulcia verba modo:

Salue cura deum. casto nam rite poetæ

Phœbusque, & Bacchus, Picridesque fauent.

Sed proles Semeles Bacchus, doctæque sorores

Dicere non norunt, quid ferat hora sequens.

At mihi fatorum, leges, æuique futuri

Euentura pater posse videre dedit.

Quare ego quæ dico non fallax, accipe, vates:

Quodque Deus vero Cynthius ore ferat.

Tantum cara tibi, quantum nec filia matri,

Quantum nec cupido bella puella viro:

Pro qua sollicitas caelestia numina votis,
 Quae tibi securos non finit ire dies:
 Et quum te fusco somnus velauit amictu,
 Vanum nocturnis fallit imaginibus:
 Carminibus celebrata tuis formosa Neera
 Alterius manult esse puella viri.
 Diuersasque suas agit mens impia curas,
 Nec gaudet casta nupta Neera domo.
 Ah crudele genus, nec fidum femina nomen,
 Ah pereat, didicit fallere siqua virum.
 Sed flecti poterit, mens est mutabilis illis.
 Tu modo cum multa brachia tende fide.
 Sæuus Amor docuit validos tentare labores.
 Sæuus Amor docuit verbera seu pati.
 Me quondam Admeti niueas pauisse iuuenças,
 Non est in vanum fabula ficta iocum.
 Tunc ego nec cithara poteram gaudere sonora,
 Nec similes chordis reddere voce sonos,
 Sed perlucenti cantus meditabar auena,
 Ille ego Latona filius, atque Ionis.
 Nescis quid sit Amor, iuuenis, si ferre recusas
 Immitem dominam, coniugiumque ferum.
 Ergo ne dubita, blandas adhibere querelas.
 Vincuntur molli pectora dura prece.
 Quod si vera canunt sacris oracula templis,
 Hæc illi nostro nomine dicta refer:
 Hoc tibi coniugium promittit Delius ipse.
 Felix hoc, alium desine velle virum.
 Dixit, & ignauus defluxit pectore somnus.
 Ah ego non possum tanta videre mala.
 Nec tibi crediderim votis contraria vota,
 Nec tantum crimen pectori inesse tuo.

Nam te nec vasti genuerunt æquora Ponti,
 Nec flammam voluens ore Chimæra fero:
 Nec canis anguinca redimitus terga caterua,
 Cui tres sunt linguæ, ter geminumque caput:
 Scyllaque virginæam canibus subcincta figuram:
 Nec te conceptam sæua lææna tulit:
 Barbara nec Scythiæ tellus, horrendaue Syrtis:
 sed culta, & duris non habitanda domus:
 Et longe ante alios omnes mitissima mater,
 Isque pater, quo non alter amabilior.
 Hæc Deus in melius crudelia somnia vertat,
 Et iubeat tepidos irrita ferre Notos.

Vos tenet, Etruscis manat quæ fontibus vnda,
 vnda sub æstiuum non adcunda canem.
 Nunc autem sacris Baiarum maxima lymphis,
 Quum se purpureo vere remittit hyems.
 At mihi Persephone nigram denunciat horam.
 Immerito iuueni parce nocere, Dea.
 Non ego tentavi nulli temeranda virorum
 Audax laudanda sacra docere Deæ.
 Nec mea mortiferis infecit pocula succis
 Dexteræ, nec cuiquam tetra venena dedit.
 Nec nos sacrilegi templis admonimus ergo.
 Nec cor sollicitant facta nefanda meum.
 Nec nos insanæ meditantis iurgia linguæ
 Impia in aduersos soluimus ora deos.
 Et nondum cani nigros læsere capillos,
 Nec venit tardo curua senectæ pede.
 Natalem primo nostrum videre parentes
 Quum cecidit fato consul vterque pari.

Quid fraudare iuuat vitem crescentibus vuis?
 Et modo nata mala vellere poma manu?
 Parcite, pallentes vmbrae quicunque tenetis,
 Duraque sortiti tertia regna Dei.
 Elysios olim liceat cognoscere campos,
 Lethæamque ratem, Cimmeriosque lacus.
 Quum mea rugosa pallebunt ora senecta,
 Et referam pueris tempora prisca senex.
 Atque vti nam vano nequicquam terrear aestu:
 Languent ter quinos sed mea membra dies.
 At vobis Thyssæ celebrantur numina lymphæ,
 Et facilis lenta pellitur vnda manu.
 Viuite felices, memores & viuite nostri:
 Siue erimus, seu nos fata fuisse velint,
 Interea nigras pecudes promittite Diti.
 Et niuei lactis pocula mista mero.

CANDIDE Liber ades. sic sit tibi mystica vitis
 Semper. sic edera tempora vincta feras.
 Aufer & ipse meum pariter medicando dolorem.
 Sæpe tuo cecidit munere victus Amor.
 Care puer, madeant generoso pocula Baccho,
 Et nobis prona funde Falerna manu.
 Ite procul durum cura genus, ite labores:
 Fulserit hic niueis Delius alitibus.
 Vos modo proposito dulces faueatis amici,
 Neue neget quisquam me duce se comitem.
 Aut si quis vini certamen mite recuset,
 Fallat eum tecto cara puella dolo.
 Ille facit dites animos Deus. ille ferocem
 Contudit, & dominæ misit in arbitrium.

Armenias tigres, & fuluas ille leænas
 Vicit, & indomitis mollia corda dedit.
 Hæc Amor, & maiora volet, sed poscite Bacchi
 Munera. quem vestrum pocula sicca iuuant?
 Conuenit ex æquo, nec toruus Liber in illos,
 Qui se, quique vna vina iocosa colunt.
 Iam venit iratus nimium, nimiumque seuerus.
 Qui timet irati numina magna, bibat.
 Quales his pænas qualis quantusque minetur,
 Cadmæe matris præda cruenta docet.
 sed procul a nobis hic sit timor: illaque, si qua est,
 Quid valeat læsi, sentiat, ira Dei.
 Quid precor ah demens? venti temeraria vota,
 Aeris & nubes diripienda ferant.
 Quamuis nulla mei superest tibi cura, Neæra:
 Sis felix, & sint candida fata tua.
 At nos securæ reddamus tempora mensæ.
 Venit post multos vna serena dies.
 Hei mihi, difficile est imitari gaudia falsa:
 Difficile est tristi fingere mente iocum.
 Nec bene mendaci risus componitur ore,
 Nec bene sollicitis ebria verba sonant.
 Quid queror infelix? turpes discédite curæ.
 Odit Lencæus tristia verba pater.
 Gnosia, Thesæe quondam periuria linguæ
 Fleuisti ignoto sola relicta mari.
 Sic cecinit pro te doctus, Minoi, Catullus,
 Ingrati referens impia facta viri.
 Vos ego nunc moneo: Felix, quicumque dolore
 Alterius discas posse carere tuo.
 Nec vos aut capiant pendentiæ brachia collo,
 Aut fallat blanda sordida lingua fide.

Etſi perque ſuos fallax inrauit ocellos,
 Iunonemque ſuam, perque ſuam Venerem,
 Nulla fides inerit. periuria ridet amantum.
 Iuppiter, & ventos irrita ferre iubet.
 Ergo qui toties fallacis verba puellæ
 Conqueror, ite a me ſeria verba, precor.
 Quam vellem tecum longas requieſcere noctes,
 Et tecum longos peruigilare dies:
 Perſida nec merito nobis inimica merenti.
 Perſida, ſed quanuis perſida, cara tamen.
 Naida Bacchus amat. ceſſas o lente miniſter?
 Temperet annoſum Martia lympha merum.
 Non ego, ſi fugiat noſtræ conuiuia menſæ
 Ignotum cupiens vana puella torum,
 Sollicitus repetam tota ſuſpiria nocte.
 Tu puer i, liquidum fortius adde merum.
 Iandudum Tyrio madefactus tempora nardo
 Debueram ſertis implicuiſſe comas.